
**ПАРТІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ — СПРЯМОВУЮЧА
Й ОРГАНІЗУЮЧА СИЛА В СПРАВІ ПІДГОТОВКИ
МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ
ДЛЯ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Українському поліграфічному інституті ім. Івана Федорова виповнюється 50 років. Стільки ж його партійній організації, яка відіграє вирішальну роль у втіленні в життя політики партії, в ідейному вихованні педагогів і студентів, перебуває в авангарді боротьби за вдосконалення навчально-наукової і виховної роботи, підвищення якості підготовки молодих спеціалістів.

Уже в першому наборі в Харкові було 60% студентів членів партії, які прийшли безпосередньо з поліграфічних виробництв. Комуністів — викладачів, співробітників, колишніх випускників вузу — партійна організація посишала на найголовніші, найбільш відповідальні ділянки роботи.

Наприклад, одним із засновників вузу по праву вважається член КПРС з 1930 р. Б. В. Коваленко, який вів значну викладацьку і наукову роботу, а після Великої Вітчизняної війни близько

двадцять років працював на кафедрі технології поліграфічного виробництва, з них 15 — завідувачем цієї кафедри. За час роботи він виховав багато талановитих учених і викладачів, був ініціатором створення при кафедрі галузевої науково-дослідної лабораторії фотополімерних друкарських форм.

З самого початку масово-політична робота партійної організації інституту серед студентів і викладачів була спрямована на виховання майбутніх спеціалістів у дусі комунізму, любові та відданості соціалістичній Батьківщині, високого громадянського обов'язку перед народом, пролетарського інтернаціоналізму, освіченості та культури, соціалістичного гуманізму. У виховній роботі використовувалися такі форми, як збори, мітинги, лекції, доповіді, зустрічі з видатними діячами науки і культури, диспути, спортивно-масові заходи тощо. Значно була розвинена система гуртків, де студенти і співробітники вузу вивчали питання марксистсько-ленінської теорії, поточної політики, міжнародного робітничого руху.

Для ознайомлення з поточною політикою були введені обов'язкові політгодини. Партійна організація приділяла постійну увагу політичному навчанню студентів, підбирала і затверджувала тематику, керівників політгуртків, проводила з ними семінари. Основним змістом політгодин були питання внутрішньої і зовнішньої політики партії, постанови і матеріали з'їздів партії і пленумів ЦК, рішення та постанови Радянського уряду. Наприклад, у 1930/31 навчальному році на політгодинах проводилися бесіди про перший п'ятирічний план і боротьбу за його виконання, вивчалися матеріали XVI з'їзду ВКП(б), XI з'їзду КП(б)У. Знайомлячи студентів з найважливішими рішеннями партії, боротьбою народу за дострокове виконання п'ятирічок, партійна організація мобілізувала їх на розв'язання конкретних завдань вузівської роботи.

Під керівництвом партійного бюро інституту вже до 1932 р. було обладнано кабінети і лабораторії: фізичний, хімічний, складальної справи, рівного друку, фотомеханіки, друкарської справи, палітурно-брошурувальна, гальванолaboratorія. Організована бібліотека, устатковано кухню-їдальню. Велику допомогу при цьому інституту надавав Харківський міський комітет партії. При його сприянні в 1935 р. інститут розміщався в чотириповерховому приміщенні, мав свої виробничі лабораторії.

У перші роки існування в інституті гостро стояла проблема з кадрами викладачів, особливо з поліграфічних дисциплін. За рішенням партбюро кращі молоді спеціалісти першого випуску були залишені на викладацькій роботі.

Із 106 інженерів-поліграфістів першого випуску 39 були членами партії, 29 комсомольцями. У привітанні Харківського обкому і міському партії з нагоди п'ятиріччя інституту було відзначено, що досягнуті перемоги зобов'язують ще наполегливіше боротися за підготовку політично озброєних, ідейно витриманих, висококваліфікованих інженерів. У відповідь колектив інституту, очолюваний комуністами, вже за підсумками 1935 р. зайняв перше місце

серед вузів легкої промисловості і перше місце в соціалістичному змаганні з Московським поліграфічним інститутом.

Усього за перше десятиріччя діяльності інститут дав народному господарству країни близько 400 інженерів поліграфічної промисловості. Однак подальша його діяльність була перервана війною.

Відновивши свою діяльність у 1944 р. в Харкові, наступного року інститут був переведений до Львова, оскільки Комуністична партія і Радянський уряд приділяли неослабну увагу розвитку вищої школи у західних областях республіки. Підготовка кадрів радянської інтелігенції, висококваліфікованих спеціалістів, безмежно відданих ідеям марксизму-ленінізму, мала величезне значення для відсталих в економічному і культурному відношенні західноукраїнських земель. Це становило одну з найголовніших умов успішного розгортання тут соціалістичного будівництва. У Львові, по суті, був створений новий поліграфічний інститут, більшість викладачів якого повернулися з фронту. Значну допомогу йому надав у той час колектив Московського поліграфічного інституту, що ділився кадрами, учбовими програмами.

З 1945 по 1952 рік ректором інституту був член КПРС з 1919 р. С. Ю. Келлер, який багато зробив для зміцнення матеріальної бази, становлення педагогічного колективу. Складні завдання стояли перед партійною організацією під час проведення перших післявоєнних виборів до Верховної Ради СРСР і республіки, при створенні у селах колективних господарств, організації нових факультетів і спеціальностей в інституті. Парторганізація завжди надавала великої уваги підбору і розстановці педагогічних кадрів за їх діловими і політичними якостями.

У 1952 р. ректором інституту став член КПРС В. Г. Шпіца. Колишній партизан, заступник командира з'єднання по розвідці, В. Г. Шпіца, спираючись на підтримку партійної організації, вміло керував інститутом протягом 20 років. За великі заслуги в підготовці кадрів для поліграфічної промисловості В. Г. Шпіца нагороджений орденом Леніна, удостоєний звання заслуженого працівника вищої школи Української РСР.

У післявоєнні роки комуністи інституту разом з усім радянським народом успішно боролися за відбудову і дальший розвиток народного господарства СРСР. У цей час вміло керували партійною організацією секретарі партбюро Б. Г. Куслицький, В. М. Завгородній, Й. Д. Черниш, які спрямовували зусилля колективу на вдосконалення підготовки інженерів-поліграфістів усіх спеціальностей.

Свою плідну наукову і викладацьку роботу в інституті львівського періоду продовжили комуністи І. І. Заболотний, А. Б. Куслицький, які очолювали відповідно кафедри хімії та економіки і організації поліграфічної промисловості. Разом з ними повернувся до вузу і член КПРС Г. А. Львовський, який майже 20 років керував кафедрою поліграфічних матеріалів.

Тоді ж на викладацьку роботу в інститут прийшли члени КПРС В. Д. Снігур і Н. П. Драчевська. Комуніст В. Д. Снігур багато

років очолювала кафедру хімії, працювала деканом технологічного факультету, проректором по науковій і навчальній роботі. За велику педагогічну і громадську роботу вона нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора, обиралася секретарем партбюро факультету, членом парткому інституту.

У 1949 р. прийшов до інституту член КПРС з 1944 р. викладач Ю. С. Віксман. Захистивши кандидатську дисертацію, в 1964 р. він став першим завідуючим новоствореної кафедри технології матеріалів і поліграфічного машинобудування. Під його керівництвом при кафедрі організована й успішно працює галузева науково-дослідна лабораторія алмазного інструменту та технології алмазної обробки.

Значну роботу в післявоєнні роки проводили студенти-комуністи, колишні фронтовики М. С. Милованов, П. І. Соболев, М. А. Прядко. Разом з викладачами під керівництвом партійного бюро вони вели боротьбу проти українських буржуазних націоналістів, виконували велику політичну роботу на селі.

Партійна організація постійно спрямовувала зусилля комуністів і всіх викладачів на розгортання наукових досліджень. При кафедрах технології поліграфічного виробництва і поліграфічних машин були створені галузеві науково-дослідні лабораторії фотополімерних друкарських форм і вдосконалення динаміки поліграфічних машин. Останню очолив член партії з 1953 р. К. В. Тір. Активний учасник Великої Вітчизняної війни, він створив при кафедрі поліграфічних машин наукову школу, зробив значний внесок у підготовку молодих учених. Більше 15 його вихованців захистили кандидатські дисертації і зараз самі вже керують роботою аспірантів. Проф. К. В. Тір удостоєний звання заслуженого діяча науки і техніки Української РСР.

Серйозні наукові дослідження велися також на кафедрі економіки та організації поліграфічної промисловості під керівництвом її завідуючого члена КПРС з 1932 р. А. М. Левіна. На цих трьох профілюючих кафедрах була організована аспірантура.

За пропозицією партбюро були залишені на викладацьку роботу кращі студенти-комуністи післявоєнного випуску М. А. Прядко, М. С. Милованов, Г. Д. Толстой, С. М. Ганжуров, які були відмінниками навчання, активістами громадського життя, виявили нахил до наукової роботи. Ще на п'ятому курсі студент М. С. Милованов був обраний секретарем партбюро інституту, Г. Д. Толстой очолював комітет комсомолу. Пізніше М. С. Милованов працював деканом технологічного факультету і зараз веде значну учбово-методичну роботу. Г. Д. Толстой успішно захистив кандидатську дисертацію, був деканом механічного факультету, проректором по науковій і навчальній роботі, організатором кафедри автоматизації та комплексної механізації процесів поліграфічного виробництва, зараз керує інститутом. Завідуючим кафедрою технології друкарсько-обробних процесів і поліграфічних матеріалів став М. А. Прядко. Комуніст С. М. Ганжуров зараз керує

кафедрою загально-інженерних дисциплін Київського вечірнього факультету.

Партійна організація багато уваги приділяє ідеологічному вихованню художників-оформлювачів друкованої продукції і редакторів технічної літератури. Немалий внесок у цю справу зробив член КПРС, відомий мистецтвознавець, завідуючий кафедрою оформлення та ілюстрації книги С. В. Воеца. Велику роботу щодо організації фізичного виховання студентів проводив завідуючий кафедрою фізичного виховання, член КПРС з 1932 р. П. С. Земляний. Комсомолец 20-х років, людина великого життєвого досвіду, він багато уваги приділяє вихованню студентів на революційних, бойових і трудових традиціях партії, радянського народу і Ленінського комсомолу.

Значна увага комуністів приділялася вдосконаленню трудового виховання юнаків і дівчат. Майбутні поліграфісти відгукнулися на звернення ЦК КПРС і пішли працювати у східні райони, які чекали працюючих рук. Виїздили на цілинні землі перші студентські загони. У числі бійців був комуніст В. А. Іщенко, який пізніше став одним з організаторів створення інститутського студентського будівельного загону, що працював у Казахстані.

Неодноразово студентські будівельні загони інституту завойовували першість у соціалістичному змаганні, були нагороджені Почесними грамотами ЦК ЛКСМУ і ЦК ЛКСМ Казахстану.

Комсомольську організацію очолювали Г. М. Бабінський, Г. Д. Толстой, Я. І. Дуб, І. М. Журавльов, П. О. Гуцал, В. О. Гузенко, В. Д. Панченко.

У наступні роки, успішно закінчивши інститут й аспірантуру, в колектив Федоровців влилися нові викладачі. В тому числі члени КПРС Є. Д. Ніколайчук, О. М. Полюдов, Я. І. Чехман, Р. М. Машталар, Ю. О. Барнич, Ю. П. Яхимович, Е. Т. Лазаренко, А. В. Золотухін, Л. С. Парасюк, Б. Л. Лозовий, О. С. Яхимович. Зараз всі вони активно займаються науковими дослідженнями.

Протягом всієї історії інституту першими помічниками партбюро, а згодом партійного комітету в справі комуністичного виховання студентів були комуністи кафедри марксизму-ленінізму Й. Д. Черниш, О. М. Крикуненко, В. В. Засанський, М. Й. Зільберман, В. М. Миронов, Н. В. Назарова, М. С. Яворський. У 70-х роках на кафедру прийшли активні учасники Великої Вітчизняної війни член КПРС з 1919 р. М. І. Петровський, комуністи Д. Ю. Бекало, Ю. А. Рабінович. Високим авторитетом у комуністів користується ветеран війни, колишній комсомольський активіст доцент кафедри марксизму-ленінізму В. М. Дриль, який з 1955 р. майже 18 років очолював партійну організацію інституту.

Надійним помічником комуністів була інститутська багатотиражка. У Харкові з 1930 по 1941 рік видавалася газета «За кадри поліграфії», а з 1950 р. виходить багатотиражка «Радянський поліграфіст», яка відзначає своє тридцятиріччя наполегливої боротьби за комуністичне виховання колективу.

В останні роки партійна організація інституту працює над далішим удосконаленням учбового процесу, розгортанням науково-дослідної роботи. Під керівництвом комуністів починалася її успішно впроваджується комплексна система управління якістю підготовки спеціалістів, ведеться наполеглива виховна робота. Створено комплексний план ідейно-виховної роботи серед студентів на весь період навчання в інституті.

Уже третє покоління молодих викладачів, вчених влилося в дружню сім'ю федоровців. Це члени КППРС А. С. Главацький, М. Д. Феллер, І. Й. Курило, Г. Н. Тітов, І. К. Георгієвський, Ю. В. Косінов, Л. Ф. Зірняк, В. С. Овчинников, О. В. Іванченко, І. Т. Стрепко, Е. В. Солдан, Д. М. Сеник, В. А. Кравчук, С. Г. Стельмащук, В. В. Бернацек. Всі вони активні учасники громадського життя інституту.

В усіх успіхах колективу є також немала заслуга комуністів-співробітників вузу: колишнього завідуючого учбово-виробничими майстернями Ю. П. Гореліка, проректора по адміністративно-господарській роботі Г. Л. Шера, начальника відділу кадрів М. С. Бузіної, завідуючого бібліотекою, заступника секретаря парткому В. К. Косінова, старшого інспектора методиста Е. Я. Фінклера та ін.

Наполеглива робота комуністів завжди сприяла далішому зростанню рядів членів партії з числа викладачів і студентів. На сьогодні парторганізація інституту налічує понад 200 комуністів. Активізації їх роботи сприяла організація в 1971 р. партійного комітету інституту, членами якого обираються найбільш активні й досвідчені викладачі, керівники підрозділів.

Новий етап у роботі інститутської парторганізації, яка успішно працює над виконанням рішень історичного XXV з'їзду КППРС, почався після прийняття у 1979 р. постанови ЦК КППРС «Про даліше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи» і постанови ЦК КППРС і Ради Міністрів СРСР «Про даліший розвиток вищої школи і підвищення якості підготовки спеціалістів». Ці документи мобілізували комуністів вузу на вдосконалення всієї ідейно-виховної, учбово-методичної і наукової роботи в колективі, на подолання нових рубежів у якісній підготовці кадрів для поліграфічної промисловості нашої країни.

V. A. LAPTEV

PARTY ORGANIZATION — THE GUIDING AND ORGANIZING FORCE IN PREPARATION OF THE YOUNG SPECIALISTS FOR PRINTING INDUSTRY

Summary

Main directions of the party organization activity of the Ukrainian Institute of Printing named after Ivan Fedorov on mobilizing the communists for realizing the tasks of the ideological-and-educational work and teaching-and-methodical work as well as scientific work on different stages of the institute history are

shown; concrete examples of the vanguard role of communists in teaching procedure and scientific research are given; the participation of the party members in socialist changes in the Lvov region are shown.

Стаття надійшла в редколегію 27. 12. 78 р.
